

skal jeg ogsaa være med til at indrømme den hemmelige Afstemning dens naturlige Blads; men det er ganske vist en stor Illusion, naar man tror, at Valgtryk derved vil ophøre. Det største Valgtryk øves ikke derved, at man staar og glør paa hinanden, mens man afgiver sine Stemmer; nei, det øves udenfor Valghandlingen i smaa og store Samfund, hvor det ikke er tilladt den Enkelte at vide ud fra Andres Meninger, og af den Slags er der mange her i Landet; jeg skal ikke nu nærmere betegne dem. Saa længe vi have den nuværende Valgmaade, kan jeg altsaa ikke anse den offentlige Afstemning for at være nogen slynderlig stor Ulempe, idet den nuværende Valgmaade i det Hele er uheldig. Skal man rette paa den, saa skal man ikke rette Afstemningsmaaden, men noget Andet. Dette Andet er efter min Mening ikke det, som min ærede Kollega fra Kjøbenhavn (Madsen) fremhævede saa stærkt med fuld Frihed, nemlig at man har neget en stor Del af Valgkredsene den dem tilkommende Ret ved omtrent i 20 Aar at forholde dem deres Ret til forholdsmaessig Repræsentation i Folkethinget. Det er en Ulempe, som i Marenes Løb bestandig bliver større og større, Kjøbenhavns 5te Valgkreds har nu formentlig eller vil i 1890 have 150,000 Mennesker, som have Krav paa at faae mindst 8, jeg kunde gjerne sige 10—12 Repræsentanter, og andre Kredse have maaske Krav paa 6 eller 7. Det er ganske vist en stor Ulempe, og naar den ærede Taler for 11te Kreds (Th. Nielsen) mindede om, hvad der er foregaaet i Folkethinget med Hensyn til dette Forhold, var det mærkbart, at han, hvor usigtig hans Sukommelse end i andre Henseender var, ikke hystede at omtale det Faktum, som dog blev fremdraget under denne Sags Behandling i det andet Thing, nemlig det, at Narjagen til, at man svingede om fra at forøge Valgkredsene meget til ganske lidt, var Folkethingets eget Forlangende. En Minister forlangte først et Udkast eller et Forslag, som gav, jeg tror, det ærede Medlem oplyste det ganske rigtigt, 126 Kredse, og senere et, som blot rettede de værste af de bestaaende Ulemper, nemlig et, der forøgede Kredsenes Antal med 4 eller 6, og det vedtog man ikke. Man har ingen Undskyldning, naar man udflyder den Slags Sager fra det ene Aar til det andet; thi det er klart, at Ulemperne derved blive større og større. Naar der er væsentlige Ulemper tilstede, skal man rette dem strax, og da skal man ikke bryde sig om, at man ikke kan rette andre mulige Ulemper. Ganske vist indrømmer jeg, at det er en meget stor Ulempe ved vor

Grundlovs Bestemmelser om Valgkredsenes Inddeling, at den har sat et bestemt Tal, fordi Folkemængden altid forøges ujevnt, og fordi altsaa idelig og altid Rettelser blive nødvendige. Det burde være overdraget til lokal Anordninger at bestemme, naar der skulde være flere Valgkredse, som det er i Sverrig, eller ogsaa skulde man fastsætte et bestemt Tal for hele Landet, saaledes som det er i Norge, og som det ogsaa er indrettet for Landstingets Bedkommende, saa at der slet ikke bliver Tale om nogen Forøgelse; thi det er en stor Ulempe ved Valgloven, at den idelig skal forandres. Denne Forandring griber jo dybt ind i Folkets politiske Liv. Sognene blive skilte fra en Valgkreds og kastede over i en anden, som de slet ikke kjende Noget til. Naar det skal ske med et Mellemrum af 10—20 Aar, vil der aldrig komme nogen Fasthed i det politiske Liv ude i Landet. Mer det er som sagt ikke deane Rettelser alene ved Valgloven, som jeg forlanger for at gaa ind paa hemmelig Afstemning; men jeg maa pointere paa det Allerstærkste den meget store Feil ved vor Valglov, at den har meget smaa Kredse, og at disse meget smaa Kredse ofte have en saa begrændet Karakter, at der vanskeligt kan findes Kræfter i selve Kredsen; thi det er og bliver det Sundeste, at man vælger Folk fra selve Kredsen. Vor Udvikling vilde være bleven en ganske anden, dersom vor ærede Bondestand havde holdt sig til sine egne bedste Medlemmer. Det er altsaa en Ulempe, at Kredsene ere meget for smaa. Et Land som vort med knap 2 Millioner Indbyggere behøver aldeles ikke en Folkerepræsentation som den nuværende af 168 Medlemmer. Det er fuldkommen tilstrækkeligt, naar den havde en Størrelse af mellem 50 og 100 Medlemmer. Der vindes Intet ved, at vi faae flere og flere Repræsentater, derfor faae vi dem sandelig ikke bedre. Den største Mangel ved vor Valglov er dog den, at den tilsteder et Flertal netop ved Hjælp af de smaa Kredse aldeles at overvæie Mindretallet i Landet. Det er ganske vist ikke ønskeligt at have Lovgivende Forsamlinger, hvor der er, om ikke ligesaa mange Meninger som Medlemmer, saa dog alligevel saa mange Meningsforskjelligheder, at Forsamlingen falder fra hinanden i lutter Mindretal, som vi for Diebliffet se et sørgeligt Exempel paa i Frankrig; men det er paa den anden Side endnu værre, naar et Flertal, der ikke er slynderligt større end Mindretallet, kan, som den sidste ærede Taler meget rigtigt paaviste, aldeles overvælde dette Mindretal i en eller flere Provindser og i de allerfleste Valgkredse paa Grund af